

Najnovší román od autora *Poľovních psov*

JØRN LIER HORST

JASKYNNÝ MUŽ

premedia

premedia
~

JØRN LIER
HORST
JASKYNNÝ
MUŽ

premedia

Edícia LABYRINT, 7. zväzok

This translation has been published with the financial support of
NORLA

Jørn Lier Horst
JASKYNNÝ MUŽ

Hulemannen

Prvé vydanie
www.premedia.sk

Vydavateľstvo Premedia, Bratislava 2014
Grafická úprava textu Izabela Koska
Jazyková redakcia Martin Grbjar

Copyright © Gyldendal Norsk Forlag AS, 2013
Copyright © Jørn Lier Horst, 2013
All rights reserved
Preklad © Miloš Švantner a Zuzana Demjánová, 2014

ISBN 978-80-8159-122-8

1

Mŕtvy muž bol úplne vysušený. Sedel v kresle a rozďažené pery odhaľovali jeho tmavé zažltnuté zuby. Z hlavy mu ešte vždy viseli zaprášené chumáče odumretých vlasov. Pod pokožkou na tvári sa rysovali bledé lesklé líčne kosti. Prsty sa zošúverili, sčerneli a popraskali.

William Wisting si prezrel zvyšok fotografií od kriminálneho technika. Muž musel byť pomerne malej postavy, tkanivo sa scvrklo a odhnilo, takže telo pôsobilo ešte menšie, než aké bolo zaživa.

Obal na spisy bol označený menom *Viggo Hansen*. Vyfotografovali ho z rozličných uhlov. Wisting skúmal zábery takmer mumifikovanej mŕtvolky. Podobné obrazy ho zvyčajne nechávali chladným. Zvykol si na smrť a vypracoval si schopnosť odosobniť sa od zmyslových vnemov. Na polícii pracoval vyše tridsať rokov a videl toľko mŕtvych tiel, že ich už nedokázal spočítať. Toto však bolo iné. Nielen preto, že niečo podobné ešte nezažil, ale preto, lebo muža v kresle vlastne poznal. V podstate boli susedia. Viggo Hansen býval v zákrute o tri domy ďalej, sedel tu mŕtvy štyri mesiace a Wisting ani ostatní susedia si oňho nerobili starosti.

Na jednej fotografii bola celá scéna nasnímaná od kuchynských dverí. Podržel ju v rukách dlhšie. Muž sedel pred televízorom chrbtom k fotografovi. Televízor bol zapnutý, presne ako v čase, keď sa policajná hliadka dostala do domu.

Miestnosť bola zariadená skromne. Okrem televízneho stolíka a kresla, v ktorom muž sedel, videl podlhovastý jedáľenský stôl, ďalšie kreslo a sedačku s vankúšmi a prikrývkou. Jednu stenu lemoval obývačkový sektorový nábytok. Okná na protiľahlej strane miestnosti zahaľovali sivé záclony. Napravo od televízora stála lampa s tienidlom so strapcami a hnedými spálenými flakmi. Na stenách viseli tri obrazy s prírodnými scenériami.

Na stole pred mužom ležal časopis a diaľkový ovládač a vedľa neho pohár a tanierik s neidentifikovateľnými zvyškami jedla. Inak bol v dome poriadok.

Nevšimol si známky zápasu. Nič, čo by nasvedčovalo, že osamelého muža navštívili počas posledných hodín jeho života nevítaní hostia. Nemal dôvod domnievať sa, že ide o zločin. Okolnosti však vyžadovali, aby polícia úmrtie vyšetrila, a Espen Mortensen odviezol dôkladnú, hoci rutinnú prácu.

Na poslednom zábere bol detail časopisu ležiaceho na stolíku. Bol otvorený na stránke s televíznym programom na štvrtok 11. augusta.

Wisting zdvihol zrak a pozrel sa z okna kancelárie na mokrý a ťažký padajúci sneh. Kalendár prezrádzal, že je piatok 9. decembra. Viggo Hansen mohol sedieť doma mŕtvy oveľa dlhšie, keby nie nezaplatenej faktúry za elektrinu. Dodávateľ elektrickej energie poslal niekoľko upomienok s varovaním, že elektrinu odstavia. Napokon poslali na odberné miesto zamestnanca. Iba náhodou sa rozhodol, že si dá tú námahu a pozrie na dom bližšie a medzierkou medzi záclonami zahliadol Vigga Hansena.

Viggo Hansen si v programe zakrúžkoval vysielací čas niektorých programov, iné označil fajkou na okraji. Zrejme to boli relácie, ktoré si chcel pozrieť. Jednu z nich s názvom *Z archívov FBI* vysielali na *Discovery Channel*. Wisting seriál poznal, venoval sa rekonštrukciám najväčších prípadov americkej federálnej vyšetrovacej služby.

Wisting listoval ďalej. Nasledujúca fotografia zobrazovala tvár mŕtveho. Bola opuchnutá a tmavá, s trhlinami na miestach, kde koža odpadla. Zuby boli odhalené až po posledné stoličky. Z jazyka zostal už len modro-čierny kýpeľ. Veľké očné zívajú prázdnotou a muž akoby civel priamo pred seba.

Uložil fotografie späť do fascikla, vstal a podišiel k oknu. Začalo sa stmievať. Padal zimný súmrak sivý ako olovo. Mal by ísť domov, tam ho však v podstate nič nečakalo, iba ak televízor.

Z garáže vyšlo na dvor pod ním služobné auto. Kolesá sa

prešmykovali na snehu, až po chvíli zabrali. Svetlo majáka sa odrážalo od snehových vločiek, ktoré sa rozžiarili ako iskričky.

Wisting sa pomaly vrátil ku stolu a zahľadel sa na tenký spis. Viggo Hansen nemal rodinu, priateľov, ani vzdialených príbuzných. Osamelo žil a osamelo i umrel.

Chystal sa odložiť spis na kopy vecí, ktoré mali ísť do archívu, niečo ho však zabrzdilo. Netušil čo. Skúsenosti alebo intuícia mu našepkávali, že vec nemožno považovať za uzavretú. Najdôležitejším bodom vyšetrovania bolo zistiť identitu mŕtveho. Nemali k dispozícii nijakých príbuzných, s ktorými by mohli porovnať jeho profil DNA, no referenčné vzorky zo zubnej kefky a z hrebeňa, ktorý našli v zadnom vrecku nohavíc prehodených cez stoličku v spálni, súhlasili. Vzorky potvrdili, že mŕtvy bol muž, ktorý žil v dome: Viggo Hansen, vek 61.

Súdneho lekára prekvapilo, ako dobre bola mŕtvola zachovalá. Kombinácia nízkej vlhkosti vzduchu, nízkej teploty a takmer vzduchotesnosti miestnosti, keďže všetky dvere, okná a priechody boli zatvorené, spôsobila, že Viggo Hansen namiesto toho, aby zhnil, pomaly, ale iste vyschol ako múmia. Hoci sa nerozložil, nepodarilo sa určiť príčinu smrti. Lekár v úmrtnom liste uviedol iba *mors subita*. Náhla smrť.

Počítač zapípal a na obrazovke sa objavil červený štvorec. Mimoriadne hlásenie z operačného strediska. Wisting zaostril na monitor. Päť slov: Nález mŕtveho tela pri Halle.

Odložil Hansenov spis na stoh papierov určených na archíváciu a otvoril správu.

2

V redakcii vládlo ticho. Mokrý sneh sa lepil na okná a tlmil zvuky zvonka. Kancelárske priestory už oživovala vianočná výzdoba. Televízory, na ktorých sa mihali nemé obrazy správ zo zahraničných spravodajských kanálov, ovesali striebornými girlandami a červenými vianočnými guľami. Logo VG zdobi-

li bieli anjeli a na viacerých priehradkách medzi pracovnými miestami blikali farebné svetielka.

Vedúci oddelenia spravodajstva sa volal Knut A. Sandersen. Jeho kanceláriu delili od zvyšku redakcie sklené steny. Line sledovala, ako si pridržiava telefón plecom pri uchu a ťuká do klávesnice. Už mal byť dávno doma. Pred jeden a pol mesiacom sa opäť stal otcom. Bolo sedem hodín večer a už tri hodiny pracoval nadčas.

Sandersen ukončil hovor, srkol si z kávy a zaklonil hlavu. Na rám lampy nad ním niekto zavesil vetvičku imela.

Line sa postavila, rozhodla sa vojsť dnu a predložiť mu svoj návrh. Telefón v kancelárii však znova zazvonil a Sandersena zamestnal.

Vzala si hrnček a kým čakala, že Sandersen skončí, rozmýšľala o Vianociach. Zaujímalo ju, ako ich bude oslavovať. Ešte nehovorila s otcom, no počítala s tým, že ich budú tráviť s ním a starým otcom doma v Staverne. Možno by prišiel aj Thomas. Jej brat, dvojča, pracoval ako pilot vrtuľníka v 330. letke. Od matkinej smrti nemal cez Vianoce voľno. Skľúčil ju nečakaný pocit smútku. Už päť a pol roka je mŕtva. Spočiatku ju ťažil neskutočný zármutok. Niekedy nevládala ráno vstať, stávalo sa jej, že sa na pracovných stretnutiach z ničoho nič rozplakala a neustále si robila starosti, či otec dokáže žiť sám. Žiaľ sa časom zmiernil, už nebola taká zúfalá, dobre si však uvedomovala, že nie náhodou pracuje s takým nasadením. Bola tak trochu závislá na práci. Pomáhala jej, keď sa venovala nejakej téme a musela sa úplne sústrediť.

Vedúci oddelenia ukončil hovor, Line však nestihla ani vstať a telefón mu zazvonil znova. Za tie roky, čo ubehli od jej prvej praxe v redakcii, postriebriili Sandersenove sluchy šediny. Dnes už pracovala na trvalý úväzok a patrila do skupiny zaoberajúcej sa kriminalitou. Téma, ktorú sa chystala navrhnúť, nepatrila práve k jej špecializácii, mali však dosť priestoru a niekoľko dní mohla venovať práci pre týždenník.

Sandersen vstal a hlavou narazil do vetvičky imela. Line ho

podozrievala, že ju tam zavesil sám. S telefónom pri uchu sa vydal k automatu na kávu, no keď sa vrátil späť s plným hrnčekom a hrstou perníkov, už netelefonoval. Sadol si za stôl, oprel sa a chvíľu len tak sedel.

Line vedela, že musí byť rýchla, mala nanajvýš tri vety, aby predala svoj návrh na reportáž. Postavila sa a zobrala si hrnček, aby rozhovor pôsobil trochu uvoľnenejšie, a vošla k nemu do kancelárie. Než jej venoval pohľad, skúmal imelo na lampe.

„Chcela by som napísať o Viggovi Hansenovi,“ navrhla.

Sandersen začal upratovať preplnený stôl.

„Nikdy som o ňom nepočul,“ odvetil a urovnával papiere.
„Čo urobil?“

„Zomrel.“

„Zavraždili ho?“

Pokrútila hlavou.

„Štyri mesiace sedel mŕtvy pred televízorom, kým ho našli.“

„Takže bol veľmi mŕtvy.“

„Chcela by som napísať, ako sa to mohlo stať,“ vysvetľovala Line. „Ako je možné, že bol taký osamelý a všetkými zabudnutý, že trvalo štyri mesiace, kým niekto náhodou zistil, že zomrel.“

Sandersen otvoril ústa, aby niečo povedal, Line ho však predbehla.

„Myslím si, že je to zaujímavá téma práve cez Vianoce,“ argumentovala a srkla si kávy z hrnčeka. „OSN nedávno vyhlásilo Nórsko za najlepšiu krajinu na život. Keď však skúmali, v ktorom štáte sú ľudia najšťastnejší, skončili sme na stodvanástom mieste. Najlepšie sa umiestnila nejaká tichomorská krajina, malé ostrovné spoločenstvo, kde majú ľudia čas starať sa o seba navzájom.“

Spozorovala, že sa Sandersenovi jej nápad zapáčil. Navrhnutá téma dobre zapadne medzi ostatný materiál. Ako protiváha vianočného veselia, diét a reportáží o rozdávaní vianočných darčiekov. Napriek tomu sa šéf tváril nerozhodne.

„Mohli by sme písať aj o niečom inom ako o počasí,“ dodala dôrazne a kývla smerom k dnešným novinám, ktorých titulka oznamovala, že *Prichádza sibírska zima*.

Vtom si Line uvedomila, že ustarostené vrásky na jeho čele neprivilovala navrhnutá téma, ale situácia v redakcii. V oddelení nad nimi, ktoré pripravovalo víkendovú prílohu, sedelo dvadsaťpäť ľudí a mali by byť schopní naplniť vydanie sami. Sandersen nebol predstave požičať im reportéra práve naklonený. Skôr naopak. Znamenalo to o človeka menej na spravodajské témy.

„Budem potrebovať tri – štyri dni,“ povedala, vedela však, že to bude zrejme viac. „Pohreb je v utorok.“

Sandersen uchopil pero a dal si ho do úst.

„Na čo sa pozeral?“

„Prosím?“

„Na aký program v televízii sa pozeral, keď zomrel?“

„Netuším,“ odvetila Line a srkla si z kávy. „Ale dozvieš sa to z článku.“

Sandersen prikývol.

„Dohodnuté,“ privolil a zahľadel sa na schody vedúce o poschodie vyššie. „Prenechám im to a poviem, že si ťa môžu na tri dni požičať.“

„Tri dni,“ zopakovala, sklonila sa a pobozkala ho na líce.

3

Minul ho snežný pluh a rozvíril biely mrak. Do čelného okna sa oprelo husté sneženie, Wisting preto spomalil, kým znova nevidel na cestu pred sebou.

Miesto, kde mal odbočiť, nemohol minúť. Pri vedľajšej ceste smerujúcej k usadlosti, odkiaľ dostali hlásenie, stálo auto hliadky a uniformovaný policajt so snehom na šilte. *Živé vianočné stromčeky*, oznamoval veľký červený nápis na tabuli.

Kývol na pozdrav kolegovi a vošiel na cestu. V dialke na otvorenom priestranstve videl svetlá áut a pracujúcich ľudí.

Mŕtvolu našli na jedľovej plantáži. Podľa hlásenia privolanej hliadky nieslo nájdené telo znaky toho, že tam ležalo už dlhší čas. Wisting vedel, čo to znamená.

A vedel, ako málo zostane z ľudského tela vystaveného vplyvom času a prírody.

Zahol na parkovisko, vystúpil a pocítil, že sa neobliekol dostatočne teplo.

Pri vchode na plantáž stáli dvaja uniformovaní príslušníci polície. Na tabuli sa písalo, že jedlička stojí 380 korún, cena za bežný nórsky vianočný stromček bola 220 korún.

„Niečo nové?“ spýtal sa Wisting.

Starší policajt preniesol váhu z jednej nohy na druhú a späť.

„Nie,“ odvetil a usiloval sa zohriať si ruky mrznúcim dychom. „Mortensen na tom pracuje,“ dodal a kývol hlavou kamsi do lesa. „Asi toho veľa nezistíme. Podľa oblečenia a topánok to vyzerá, že ide o muža, ale s istotou sa to povedať nedá.“

Wisting sa zahľadel pomedzi rady vianočných jedlí. O päťdesiat metrov ďalej postavili reflektor a pod ním sa kriminálny technik nad čímisi skláňal.

„Kto ho našiel?“ prezvedal sa Wisting.

„Osemročný chlapec, prišiel s otcom, aby si zotali svoju jedličku. Telo ležalo pod konármi, hneď pri kmeni, akoby ho zasunuli, ako najďalej to išlo.“

„Odhrabali sneh, aby sa dostali so sekerou k stromu, ale neuvedomili si hneď, čo našli,“ doplnil druhý policajt.

Wisting prikývol a už pred sebou videl titulky novín: *Chlapec (8) našiel pod vianočným stromčekom mŕtveho muža.*

„Kde sú tí dvaja teraz?“ opýtal sa. „Ten otec so synom.“

„Poslali sme ich domov.“

Wisting sa poďakoval a vykročil do lesa. Pod podrážkami mu vŕzgal sneh.

Mortensen sa napriamil a kývnutím ho pozdravil. Vo vlasoch sa mu zachytili vlhké snehové vločky.

Wisting skúmal z metrovej vzdialenosti mŕtvolu. Musel sa skloniť, aby videl poriadne popod konáre.

Odkryl sa mu pohľad na ohnutý chrbát v ľahkom saku zmrznutom na kosť, svetlé nohavice a hnedé kožené topánky so šnurovaním a hladkou podrážkou. Na záhlaví sa ešte vždy drža-

lo zopár chumáčov vlasov. Zátylok niesol stopy po vtákoch či drobných hlodavcoch.

„Čo si myslíš?“ spýtal sa a narovnal sa.

Espen Mortensen pokrčil plecami.

„Musíme ho vytiahnuť a pustiť k nemu súdnych lekárov. Potom postavíme stan, aby sme zakryli miesto nálezu, a odhrabeme sneh. Možno sa tu toho skrýva viac.“

„Kompletka?“ začudoval sa Wisting. „Nemyslíš si, že by mohlo ísť o prirodzené úmrtie?“

Mortensen pokrútil hlavou.

„Keby sme sa nachádzali ďaleko od civilizácie, mohlo by to pôsobiť, akoby si sem ľahol, lebo hľadal úkryt, k ceste je to však päťdesiat metrov a iba stovky metrov k najbližšiemu obydlíu.“

Wisting sa opäť sklonil. Mortensen mal pravdu. Určite nešlo ani o nehodu. Otvorenou možnosťou ostávala samovražda. Možno nájdú pri tele pod konármi prázdnu fľaštičku od liekov. To by celú záležitosť zjednodušilo. Niečo mu však našepkávalo, že nič podobné nenájdú.

„Čo myslíš, ako dlho tu leží?“

„Od leta.“

Wistinga odpoveď prekvapila, čakal teda na vysvetlenie.

„Oblečenie,“ pokračoval Mortensen. „Má letné šaty.“

Wisting sa vystrel a o krok ustúpil.

„Na zozname nikoho nemáme,“ začudoval sa. „Nikoho nezvestného.“

4

Line premýšľala nad Viggom Hansenom. Vyrastala tri domy od miesta, kde ho našli, a dobre si naňho pamätala. Bolo na ňom vždy niečo zvláštne. Všetky deti sa ho báli, hoci nemali nijaký konkrétny dôvod. Len zriedkakedy ho vídávali cez deň, no často vychádzal po nociach. Vybavilo sa jej, ako jej mama vždy hovorievala, keď chcela zostať vonku večer dlhšie, že sa musí vrátiť

domov, než vyjde Viggo Hansen. Niekedy stáli s Thomasom pri okne a pozorovali ho, keď sa tesne po polnoci prechádzal po ulici. Hrbil sa, mal oblečený čierny kabát, ktorý mu bol trochu veľký, a vždy kráčal po tej strane cesty, kde nestáli lampy.

Povrávalo sa, že mu matku zavreli do blázinca a jeho otec sedel vo väzení, Line však nevedela, či sú to len fámy, alebo na tom je aj niečo pravdy.

Tešila sa na túto prácu. Ešte než jej to Sandersen povolil, vytvorila si v počítači priečinok s názvom Viggo Hansen.

Pracovať s materiálom na fíčeri si vyžadovalo úplne iný novinársky prístup, než na aký bola navyknutá. Týkalo sa to nielen práce s nápadom, ale aj zbierania materiálu, jeho analýzy a sprostredkovania. Predstavovalo to celkom odlišný spôsob spracovania reality.

Pri spravodajských témach používala priamy štýl písania. Udržiavala jednoduchý a funkčný jazyk. V tomto druhu reportáže plnil jazyk odlišnú úlohu. Žáner jej dával väčší priestor na experimentovanie, a hoci nepísala poéziu, skladaním viet mohla stráviť hodiny. Veľa času mohla venovať aj štruktúrovaniu témy. Vždy sa usilovala dať rozprávaníu dynamiku a osoby, o ktorých písala, vykresliť plasticky a farebne. Fíčre boli typom žurnalistiky, ktorý jej dával možnosť ísť viac do hĺbky, a vtlačiť príbehu vlastnú pečať. Súčasne ju fascinovala možnosť zobrazit dôležité spoločenské témy pomocou osudov jednotlivcov a výrečných detailov. Boli to silné veci a dokázali vyrozprávať väčší príbeh.

Okrem toho mala pocit, že prácu, ktorú robila pre redakciu prílohy, si ľudia viac cenili. Čitatelia aj vedenie. Hoci ju Sandersen aj jej nadriadení v redakcii spravodajstva v práci za články chválili, nedalo sa to porovnať s nadšenými reakciami redaktorov z víkendovej prílohy. Ich správy sa často končili smajlíkmi a radom výkričníkov. Ešte sa jej nestalo, že by čitatelia na jej článok nereagovali. Najčastejšie posielali mejly, chodili jej však aj rukou písané listy v ofrankovaných obáľkach adresovaných do redakcie s jej menom na obáľke. Všetky si ich odkladala.

V minulosti napísala niekoľko portrétnych rozhovorov a rada sa

vcitovala do iných ľudí, usilovala sa sprostredkovať ich názory na život a postoje. Prirodzene, všetci títo ľudia žili, podstata však zostávala rovnaká. Musela zistiť, akí sú tí, s ktorými sa stretla, v skutočnosti.

Priečinok Viggo Hansen toho zatiaľ veľa neobsahoval. Zaredila doň článok z lokálnych novín, ktoré písali o celej veci, keď muža našli. Nevyvolal však nijaké reakcie. Nijaké komentáre čitateľov kritizujúcich opatrovateľské služby či zdravotníctvo. Spravodajské agentúry si prípad nevšimli a nevenovali sa mu ani žiadne veľké noviny.

Poznala novinára, ktorý krátku správu napísal. Garm Søbakken. Spolupracovali, keď praxovala v miestnych novinách. Prípad sa zrejme dostal aj do iných médií, lebo Garm sa dozvedel podrobnosti z nich. V noticke sa písalo iba to, že muž žil sám a zomrel dlhší čas predtým, než ho našli. Zdalo sa, že Garma najviac zaujalo vyjadrenie polície, že nejestvuje podozrenie zo spáchania trestného činu. Kritizoval štandardne rutinný prístup polície k vyšetrovaniu prípadov nečakaného úmrtia a neschopnosť vysvetliť príčinu smrti.

V tých istých novinách uverejnili aj Garmovu reportáž o nedostatku ubytovacích možností pre miestnych študentov a pokračovanie článku o násilnostiach, mal teda poriadne veľa práce.

Jej záujem vzbudilo predovšetkým to, že Viggo Hansen žil v jej susedstve. Cestou do školy a pri návrate domov vídavala jeho meno na poštovej schránke, kradla jablká z jeho záhrady a predala mu žreby do tomboly hádzanárskeho družstva, len hmlisto si však pamätala, ako vyzeral. Bol nižšieho vzhľadu, vlasy mu stáli všetkými smermi a mal výraznú sánku.

O jeho smrti sa dozvedela od otca. Spomenul to len tak medzi rečou jedného večera, keď volala domov. Povypytovala sa na veci, na ktoré sa kolega z lokálnych novín nepýtal, a podrobnosti, ktoré sa dozvedela, by mohli z prípadu úmrtia urobiť tému, aká by v médiách nezostala bez povšimnutia. Napríklad to, že Viggo Hansen sedel mŕtvy v kresle pred televízorom už od leta. Skutočnosť, že televízor bol ešte vždy zapnutý, keď polícia vnikla do domu, chcela využiť v perexe.

Od otca sa tiež dozvedela, ako je možné, že úmrtie neodhali už skôr. Viggo Hansen žil izolovane. Nemal rodinu, nijakých kolegov alebo priateľov, neodoberal noviny ani časopisy, takmer nedostával poštu. Prostriedky na jeho bankovom účte sa neustále hýbali. Dostával dôchodok a väčšinu účtov platil inkasom. Bol človekom, ktorý pre ostatných neexistoval. Bol neviditeľný, hoci žil medzi ostatnými.

Uvedomila si, že nedokáže napísať článok iba o vonkajších okolnostiach, o osamelosti a izolovanom živote, cítila potrebu napísať o tom, kto Viggo Hansen v skutočnosti bol. Ak ho za jeho života nikto nepoznal, môžu sa s ním ľudia zoznámiť teraz.

Začiatok takého projektu pripomínal pohľad cez kľúčovú dierku, pomyslela si. Spočiatku videla iba časť miestnosti ohraničenú kľúčovou dierkou, vedela však, že sa toho vnútri ukrývalo oveľa viac.

Počas práce na článku bude bývať u otca, musí od neho získať viac informácií. Viggo Hansen bol od neho o osem rokov starší, otec však možno vedel o niekom, kto ho poznal. Okrem toho jej určite potvrdí alebo vyvráti klebety o matke zatvorenej na psychiatrii a otcovi vo väzení.

Otvorila si nový dokument a vyhľadala šablónu s logom VG. Aby to celé malo zmysel, potrebovala formálne informácie od polície. Svoj list začala nadpisom *Žiadosť o nahliadnutie do spisu v trestnej veci*. S podobnými listami už mala skúsenosť a vždy presvedčila nejakého z nadriadených, aby ich podpísali. Prečítala si nadpis a vymazala slová v trestnej veci. Predsa len sa to líšilo od tém, s ktorými zvyčajne pracovala. Nešlo o informovanie o kriminalite.

Opísala námet článku a argumentovala tým, že noviny chcú uverejniť reportáž dokumentujúcu rastúci nedostatok solidarity a ľudskosti v spoločnosti. Na záver požiadala aj o povolenie vstúpiť do domu Vigga Hansena. Zrejme ju odkázu na miestny úrad, ktorý v podobných prípadoch pozostalosť formálne spravoval, získať ich súhlas však bude jednoduchšie, ak polícia nebude mať nič proti.

Keď list dopísala, pohodlne sa oprela a dala si ruky za hlavu. Za oknami husto snežilo. Odkedy prišla do práce, muselo

napadnúť takmer päťdesiat centimetrov. Sandersen už určite prikázal niekomu z kolegov, aby napísal správu o kalamite.

Naklonila sa opäť dopredu a zdvihla telefón. Vytočila otcovo číslo, aby mu oznámila, že niekoľko dní zostane doma. Nezdvihla. Pozrela sa na hodiny. Ukazovali štvrt' na desať. Asi zaspal na gauči.

5

Wisting stál pri okne v zasadačke na druhom poschodí a hľadel dole. Pouličné osvetlenie kreslilo na sneh bledé kruhy. Mesto skryté pod snehom pôsobilo príjemnejšie.

Prvý prišiel Nils Hammer. Mlčky sa posadil na svoje zvyčajné miesto na rohu dlhého stola, schmatol plastový pohárik a drsnou rukou sa načiahol za kanvicou s kávou. Hammer bol odvážny vyšetrovateľ. Dalo sa naňho spoľahnúť, bol úprimný a pracovitý, v každej situácii dokázal zachovať pokoj. Z času na čas sa mu podarilo pri obede vyvolať vášnivú diskusiu. Jednoznačne bol najmenej politicky korektný človek na stanici a Wisting ho podozrieval, že si kolegov doberá s potešením.

Ostatní dorazili spolu. Torunn Borgová, Christine Thiisová a Benjamin Fjeld. To boli všetci.

Len pred pár rokmi by sa po ohlásení závažného prípadu ako vražda, ťažká lúpež, ublíženie na zdraví či nález mŕtveho tela, ako v tomto prípade, poľahky zozbieral tím vyše desiatich vyšetrovateľov. V súčasnosti bolo náročné zhromaždiť okolo stola v zasadačke viac ako päť ľudí.

Benjamin Fjeld bol najmladší a mal najmenej skúseností. Modrooký, nakrátko ostrihaný blondín sa ešte vždy mohol pýšiť dobre trénovaným telom policajta, ktorý nedávno ukončil výcvik. Kedysi sa zaučal aj u nich na oddelení, teraz však bol stálym členom vyšetrovateľského tímu. Pracoval so zápalom, veľa toho vedel, všetko robil s veľkým nasadením a mal zmysel pre detail.

Torunn Borgová pracovala ako vyšetrovatelka tak dlho ako on sám. Postupovala najmetodickejšie z celého tímu, dokázala logicky a systematicky uvažovať a vyvodzovala presné racionálne závery. Takto sa jej darilo všimnúť si súvislosti a spojenia, ktoré často hrali rozhodujúcu úlohu pri vyriešení prípadu.

Právnička Christine Thiisová pracovala na stanici niečo vyššie roka. Wisting ju poznal ako rozvážneho človeka s dobrým úsudkom. Možno sa lepšie vyznala v ľuďoch a psychológii, než v taktike vyšetrovania, avšak, nehľadiac na to, bola výbornou vyšetrovatelkou.

Wisting sa usadil na konci stola a položil pred seba čistý poznámkový blok.

„Ďakujem, že ste prišli aj takto neskoro,“ začal. „Ešte nevieme, o čo v tomto prípade ide, napriek tomu je dôležité, aby sme sa do toho pustili.“

„Čo vlastne vieme?“ opýtal sa Hammer a zahryzol do okraja plastového pohára.

Wisting rozprestrel na stole mapu a naklonil sa nad ňu, aby ostatným ukázal miesto nálezu. Prstom sledoval cestu Brunlanesveien smerom na dedinku Helgeroa. Pri jazere Hallevanet našiel správnu odbočku a svetlozelené, šrafované územie. Zobral pero a urobil krížik tam, kde sa podľa neho nachádzalo miesto nálezu.

„Z obuvi a oblečenia usudzujeme, že ide o muža,“ oznámil a znova sa posadil. „Aj to, že tam ležal už od leta.“

„A naozaj nemáme nijakých nezvestných, na ktorých by sa opis hodil?“ chcela si potvrdiť Christine Thiisová.

Wisting prikývol.

„Cez leto navštívi Nórsko asi štyridsaťtisíc turistov,“ pripomenul im Hammer. „Možno by sme mali rozšíriť kritériá vyhľadávania.“

„Už sa stalo,“ prehlásila Torunn Borgová a vytiahla zo štô-sika pred sebou potlačený list papiera. „No ani tak nie sme oveľa múdrejší. V polovici júla zmizli v oblasti Vestlandet počas rybačky dvaja nemeckí rybári, našli iba jedného, máme tu

i holandského turistu, ktorý zmizol v národnom parku Har- dangervidda.“

Wisting sa pozrel na hodiny.

„Mortensen sa čo nevidieť vráti z miesta nálezu,“ vyhlásil a do bloku si zapísal *ID*. Identita. Momentálne najdôležitejšia informácia, aby sa pohli ďalej. „Možno sa dozvieme niečo viac, keď príde.“

„Ako sa má chlapec, ktorý ho našiel?“ spýtala Christine Thiisová.

„Jeho otec to určite zvládne,“ odvetil Wisting. „Učí na vysokej škole, alebo niečo také. V každom prípade odmietol profesio- nálnu pomoc. Musíme dúfať, že bude v poriadku.“

„Už sa toho chytili médiá?“ zaujímal sa Hammer.

Christine Thiisová prikývla. Zodpovedala za vznesenie žaloby a médiá smerovali otázky predovšetkým na ňu.

„Kým nie je isté, že ide o niečo vážne, dajú pokoj,“ prehlásila. „Veľa nasvedčuje tomu, že by mohlo ísť o samovraždu.“

Hammer súhlasil.

„Už sme tu mali. Človek si zoberie flaštičku s liekmi a odí- de do lesa.“

Ostatní pokývali hlavami.

„Okrem toho je to zvláštne miesto na ukrytie mŕtvol,“ pridal sa Benjamin Fjeld a pritiahol si mapu.

Krížik, ktorý Wisting nakreslil, bol vzdialený od najbližších budov iba stovky metrov.

„Nebol nijako ukrytý, skôr či neskôr by ho našli.“

„Kto v usadlosti žije?“ opýtala sa Christine Thiisová.

Wisting nazrel do poznámok.

„Per Halle s manželkou Supattrou.“

„Supattrou?“

„Jeho žena pochádza z Thajska. To ona má na starosti via- nočné stromčeky.“

Hammer zagúľal očami, zdržal sa však komentára.

„Hliadka sa s nimi rozprávala, no nič užitočné sme sa od nich nedozvedeli,“ pokračoval Wisting. „Prídu sem zajtra, aby

poskytli formálnu výpoveď, nevedeli si však spomenúť na nič z leta, čo by vedeli spojiť s nálezom.“

„Ako to vyzerá s pitvou?“

„Zajtra dopoludnia. Ak budeme mať šťastie, bude fungovať nový videosystém a môžeme ju sledovať odtiaľto.“

Hammer sa načiahol za kanvicou a dolial si kávu.

„Je zvláštne, že nie je na zozname nezvestných,“ konštatoval. „Ak tam ležal už od leta, niekomu by mal chýbať.“

Wisting si mlčky zobral pohárik. Podobné prípady už zažil. Niektorí ľudia boli pre svoje okolie neviditeľní. Nestávalo sa však, že by si niekto želal ich smrť.

6

Mobil ležal v kancelárii. Mal zmeškaný hovor od Line a dva od Espena Mortensena. Mladý kriminálny technik mu poslal aj správu, že mŕtvolu už odviezli a on na zosnulom niečo našiel. Na policajnú stanicu sa vráti o deviatej. Teraz bolo pol deviatej.

Wisting bojoval s pokušením zavolať a spýtať sa, o čo išlo. Keď nadvihli mŕtve telo, možno našli fľaštičku od liekov, v lepšom prípade peňaženku s dokladmi.

Line sa ozve neskôr. Telefonovala, keď mala v redakcii pokoj, aby sa popýtala ako sa mal a čo robil. Rád by sa tomu vyhol, aby nemusel nič vysvetľovať. Nález mŕtveho tela sa ešte nedostal do médií, a to mu vyhovovalo. Okrem toho nevedeli novinárom poskytnúť nijaké odpovede.

Zívol. Unavovalo ho to usnežené počasie. Za oknom padali veľké, jemné vločky.

Desať minút pred desiatou sa v kancelárii objavil Espen Mortensen. Hodiny strávené vonku vohnali kriminálnemu technikovi zdravú farbu do líc, vo vlasoch sa mu topil sneh. V jednej ruke držal hrnček kávy, z ktorého sa parilo, v druhej papierovú škatuľku a cez plece mu visel fotoaparát.